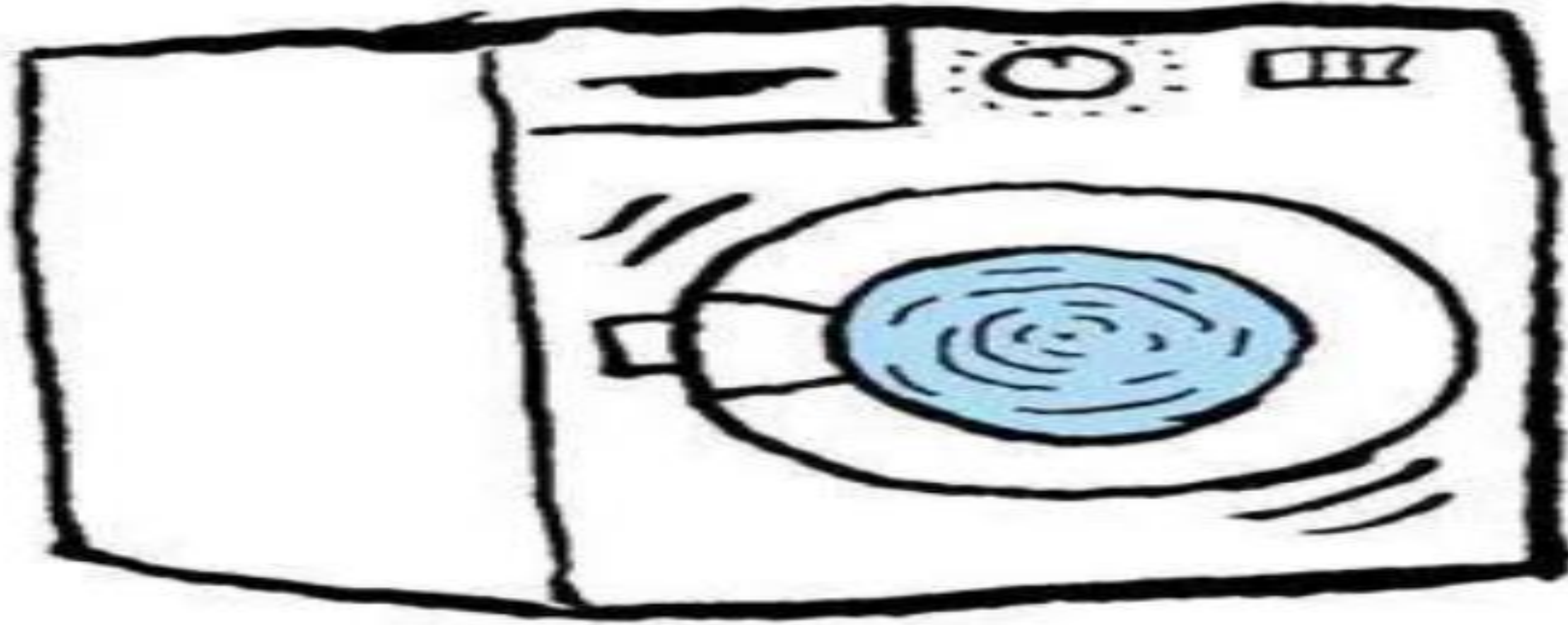




**Isparta Otizm Kongresi**  
Şubat - 2021

# Otizimli Bireylere Yönelik Eğitim-Öğretim Faaliyetlerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Dr. İbrahim YÜKSEL





## 1.Problem Durumu

Otizmlı çocuklara yönelik özel eğitim hizmetleri, Milli Eğitim Bakanlığınca okullarda kaynaştırma (tam zamanlı, yarı zamanlı kaynaştırma), özel eğitim sınıfları (hafif otizm, ağır otizm sınıfları gibi), özel eğitim okullarında (ilkokul, ortaokul, lise) devam etmektedir.

## 2.Araştırmanın Hipotezleri

Kaynaştırma eğitimi sırasında otizmlı çocuklar ve velileri bir çok sıkıntı yaşamaktadırlar.

a-Sistemden kaynaklanan sorunlar,

b-Öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar,

c-Okul idarelerinden ve velilerden kaynaklanan sorunlar olarak sıralayabiliriz.

## 3.Mevcut Eğitim-Öğretim Faaliyetleri

MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin 11. maddesinin c bendine göre; ‘Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerini kaynaştırma /bütünleştirme yoluyla sürdürmeleri esas olmakla birlikte bu bireylere yönelik özel eğitim kurumları veya özel eğitim sınıfları da açılabilir’. Okullarda kaynaştırma öğrencilerinin dersine giren öğretmenlerin tamamının öğrencinin seviyesine göre Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) hazırlaması ve uygulaması istenmektedir.

Ayrıca kaynaştırma öğrencilerine Destek Eğitim odasında birebir eğitim hakkı verilmiştir.

[http://orgm.meb.gov.tr/www/icerik\\_goruntu\\_le.php?KNO=608](http://orgm.meb.gov.tr/www/icerik_goruntu_le.php?KNO=608)

Otizmlı bireyler Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinden belirlenen alanlardan, haftada 3-4 saat özel eğitim ya da fizik tedavi hizmeti alabilmektedirler.(<https://ookgm.meb.gov.tr>)

MEB okullarında ve Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde verilen ücretsiz eğitimlere ek olarak ayrıca ücretli olarak Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinden konuşma ve dil terapisi, duyu bütünleme terapisi, oyun terapisi vb. eğitimler alınabilmektedir. Yine özel kurumlardan, vakıflardan da benzer eğitimler alınmaktadır.

## 4.Çalışmalarda Karşılaşılan Sorunlar;

### a. Sistemden Kaynaklanan Sorunlar;

Sınıfların kalabalık olması otizmlı çocukların kendilerini rahat hissetmelerini engellemekte, aşırı uyaranlar dikkatlerini kolaylıkla dağıtmakta, huzursuz ve gergin olmalarına neden olmaktadır.

Otizmlı birey için haftada sadece 2 saat bireysel bir saat grup olarak özel eğitim dersi son derece yetersizdir.

### b. Öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar;

Öğretmenlerin özel eğitim alanında gerekli donanıma sahip olmamaları yaşanan sıkıntının en önemli nedenlerinden biridir.

Öğretmenlerin eğitime bir bütün olarak bakmayarak akademik başarıyı önceleyen bir bakışa sahip olmaları önemli bir problemdir.

### c. Okul idarelerinden ve velilerden kaynaklanan sorunlar;

İdarecilerin de öğretmen oldukları düşünüldüğünde öğretmenler için ifade edilenlerin geçerli oldukları söylenebilir. Bazı idarecilerin kaynaştırma öğrencilerine yönelik olumsuz bakış açıları problemlere neden olmaktadır.

Velilerden kaynaklanan sorunlara baktığımızda ise; bazı velilerin çocuklarının genelde sadece akademik gelişimini öncelikledikleri ve çocuğunun sınıfındaki kaynaştırma öğrencilerinin; çocuklarının başarısını olumsuz etkileyeceği, psikolojisinin bozulacağı, zarar göreceği vb. gerekçelerle sınıfında kaynaştırma öğrencisi istememektedirler.

## Sonuç ve Öneriler

Öncelikle toplumun ve eğitimin tüm paydaşlarının her çocuğun eğitim hakkı olduğu ve bunun hiçbir gerekçeyle engellenemeyeceğini anlamaları ve empatik davranma becerileri geliştirmeleri amacıyla kamu spotları, kısa filmler, afişler vb. hazırlanmalıdır.

Öğretmenlik mesleğinin kalitesinin artırılmasında, başarılı öğrencilerin mesleğe çekilmesi sağlanmalıdır. Öğretmenlikte kariyer ve yükselme olanakları sağlanarak, özellikle yüksek lisans ve doktora eğitimi teşvik edilerek öğretmenlerin sürekli kendilerini yenilemeleri, geliştirmeleri sağlanmalıdır.

Öğretmenlik meslek ahlakı ilkeleri ve meslek standartları net bir şekilde belirlenmeli ve bu konuda hiçbir muğlaklığa fırsat vermeyecek düzenlemeler yapılmalıdır.

Öğretmen yetiştirme müfredatları özel eğitim yönünden güçlendirilmelidir.

Otizm gibi çok daha yoğun bir eğitime ihtiyaç duyulan alanda her öğrencinin ihtiyacına göre özel eğitim saatleri artırılmalıdır.

Kaynaştırma öğrencilerinin olduğu sınıfların mevcutlarının daha az olmaları sağlanmalıdır.

Duyu Bütünleme, Oyun Terapisi, Hiperbarik Oksijen Tedavisi, Yunus Tedavisi, BERARD, PECS, ABA vb. verilen terapi/tedavilerin otizme faydalı olanların uzmanlarca tespiti sağlanarak özel eğitim kapsamına alınmaları sağlanmalı ve ödemesi devlet tarafından yapılmalı, faydasızlar hakkında da kamuoyu bilgilendirilerek insanların umutlarının çalınması engellenmelidir.





# Medyaya yansıyan bazı örnekler;



**Son dakika: Okulda skandal iddia! Veliler otizmliler çocukları yuhaladı Aksaray'daki Mehmetçik İlkokulu'nda 42 özel eğitim öğrencisinin, diğer öğrencilerin velileri tarafından yuhalanıp, okulda istenmediği iddia edildi. Milli Eğitim Bakanlığı iddiayla ilgili soruşturma başlattı.**

## ÇOCUKLARIN YUHALANDIĞI İDDİASI

Aksaray'da Mehmetçik İlkokulunda iddiaya göre, okulun çıkış saatinde bir araya gelen veliler, otizmliler çocukları yuhaladı. Yaşanan bu olay ise büyük tepkiye neden oldu. Otizmliler çocukların velileri bugün de okula gelerek yaşananlara tepki gösterdi. Bazı veliler ağlayarak sınıflara girdi. Polis ekipleri de okulda geniş güvenlik önlemleri aldı. Otizmliler çocuklarının okulda ve diğer öğrenci velileri tarafından istenmediğini belirten veliler, okulda otizmliler yazısının da kaldırıldığını iddia etti. **"ÇOCUĞUMUN RESMEN HAYATIYLA OYNUYORLAR"**

İsmi vermek istemeyen otizmliler öğrenci velisi, "Müdür otizmliler yazısını sildi. Daha sabah sildi. Müdür emir vermiş otizmliler yazısını bildirdi. Benim çocuğumun kime zararı var. Biz kaynaşmak istiyoruz. Çocuklarımız kaynaşsın diye buradayız biz. Buradaki çocuklar istemiyorlarmış. Normal çocuklar bizim gözümüzde altın gibi. Onlarla kaynaşsınlar, onlardan bir şey öğrensinler diye buradayız. Ben bu okula 2 ay oldu geleli. Geldiğimde müdür bana diyor ki, sen bu okuldan git. Sınıf yok, öğretmen yok. Ben de milli eğitime gittim. Öğretmen ve sınıf istedim, açtılar. Benim çocuğumun başlayalı 2 ay olmuş 3'üncü öğretmen oldu. Benim çocuğum bir öğretmene alışmadan diğer öğretmene gitti. Daha sonra diğerine geçti. Bununla 3'üncü öğretmen oldu. Çocuğumun resmen hayatıyla oynuyorlar. Çocuklarımızı bu okulda istemiyorlar. Okulda, velilerde sıkıntı çıkarıyor. Müdür hiç bizim yanımızda değil. Müdür bizi dışlıyor. Onlardan yana oluyor bizi dışlıyor. Otizmliler yazısını oradan sildi" dedi.

<https://www.milliyet.com.tr/gundem/okulda-skandal-iddia-veliler-otizmliler-cocuklari-yuhaladi-8073904> (07.11.2019) E. T. 20.01.2021)

Antalya'nın Muratpaşa ilçesi Piri Reis İlköğretim Okulu'nda öğrenci velileri arasında engelli öğrenci tartışması yaşanıyor. Cevat Sargın ve Yıldız Albayrak Sargın çiftinin 7 yaşındaki ortopedik engelli kızları Selen Sargın diğer öğrenciler ve veliler tarafından dışlandı. Yüzde 30 ortopedik engelli olduğu için dışlandığı öne sürülen öğrencinin engelliler okuluna gönderilmesi isteniyor. Aile bunu kabul etmeyince diğer veliler çocuklarını okula göndermemeye başladı.

## AİHM'YE KADAR GİDECEĞİZ

Sargın Ailesi çocuklarının okul çağına gelmesiyle birlikte sorun yaşamaya başladıklarını iddia etti. Psikolojik danışmanlık yapan Cevat Sargın, kızının geçirdikleri trafik kazasının ardından ortopedik engelli kaldığını, güzel bir anaokulu süreci yaşadığını belirterek, "İlkokula başladıktan sonra ilköğretim öğretmeni çocuğumuzu kabul etmedi. Çocuğu okuldan göndermek için her türlü suistimali yaptı. Duygusal istismar uyguluyor, dışlıyor, velileri kışkırtıyor. Şu an kızım ikinci sınıfta. Geçen yıl da aynı problemler oldu. Geçen yılki soruşturmada öğretmen taçlandırıldı. Öğretmen problemi sürdürmeye devam etti. İl Milli Eğitim Müdürlüğü, çoğunluğun dediği doğrudur mantığıyla olayı kapatmaya gitti" dedi. Öğretmenin çocuğunu sınıfa almadığını iddia eden baba Sargın, "Sesimizi duyurmak istiyoruz. Sonuç alamazsak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne kadar konuyu taşıyacağız. Umarım bu ayıp kısa sürede temizlenir" diye konuştu. Anne Yıldız Albayrak Sargın da engelli öğrencilerin ihmal edildiğini ileri sürerek şunları söyledi: "Adı kaynaştırma eğitimi ama uygulanan ayırıştırma eğitimidir. Engelli çocuk, bir birey olarak okula kabul edilmiyor. Rapor alındıktan sonra bu çocukların hayatı bitiyor. Kızımın yüzde 30 yürüme engeli var. Başka okula nakil olması problemi çözmeyecek."

## VELİLER ŞİKAYETÇİ

Öğrenci velilerinden Mehmet Duran, torununun Selen ile aynı sınıfta olduğunu dile getirerek, "Biz engelli bir öğrenciyi yadırgamıyoruz. Ama çok büyük rahatsızlık çekiyoruz. Torunumu korkudan okula gönderemiyorum. Akşam çocuk ağlayarak geliyor. Bütün çocuklar rahatsız" diye konuştu.

## 25 VELİ ŞİKAYETÇİ

Emine Öztürk isimli veli 25 velinin bu konudan şikayetçi olduğuna vurgu yaparak şunları söyledi: "Aile bizi dinlemiyor. Engelli bir ailenin çocuğuyum ve onların neler yaşadığını iyi biliyorum. Aile de çok iyi biliyor. O çocuk için burası iyi eğitim aldığı bir yer değil. Bizim çocuklarımız da geride kalıyor. Bizi biraz dikkate alsınlar. İlçe Milli Eğitim Müdürü 'Çocuklarınızı okula gönderin' diyor. Biz çocuklarımızı okula yollamayacağız. Güvencemiz yok. Arkamızı döndükten sonra çocuğumun başına ne geleceğini bilmiyoruz. İtme var, kalem sokma var. Geçen yıl çocuğumun az kalsın gözüne giriyordu kalem. Çocuğun ailesi tarafından eğitimini alacağı yere götürülmesini istiyoruz. O çocuk harcıyor, bizim çocuğumuz da harcıyor."

<https://www.engelliler.biz/forum/ayrimcilik-haberleri-ve-yorumlar/139266-veliler-engelli-ogrenciyi-sinifta-istemedi.html> 22.10.2014 (E. T. 20.01.2021)

Otizmliler Kaan'ın annesi: 'Beni oğlum değil, dışardakiler üzüyor'  
İzmir'in Karabağlar ilçesinde otizmliler oğlu Kaan (5) ile yaşayan Ayça Alemdar (35), komşularının kendisini ve oğlunu apartmanda istememesi nedeniyle zor günler geçiriyor. Ağustos ayında Uşak'tan İzmir'e oğlu Kaan'ın eğitimi için taşındıklarını belirten Alemdar, şimdi de komşularıyla yaşadığı sorun nedeniyle Konya'ya taşınmak için oğlunu kayıt ettirdiği eğitim merkezinden kendilerine sıra gelmesini bekliyor. İnsanlardan sadece sevgi beklediğini belirten çaresiz anne, "5 yaşındaki bir çocuğu bu kadar üzmemeye hakları yok" dedi.



<https://www.milliyet.com.tr/gundem/otizmliler-kaanin-annesi-beni-oglum-degil-disardakiler-uzuyor-6391458> 28.12.2020 E. T. 20.01.2021)

